

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-029

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 31 maart 2020
Zaaknummer Z/19/338493/INT/20/953119
Onderwerp Ontwikkelingen komst partijen naar Turmac Cultuurfabriek
Portefeuillehouder N. van Dellen

Contactpersoon Emy Slood / Frank Heessels
E-mail E.Slood@zevenaar.nl
Telefoon 0316-595264

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

Wij informeren u via deze weg over een aantal belangrijke ontwikkelingen met betrekking tot de komst van het Filmhuis en alle andere partijen naar de Turmac Cultuurfabriek.

Kernboodschap

Zoals wij u hebben toegezegd in onze raadsinformatiebrief met nummer 2019-100 informeren wij u graag over het van toepassing zijnde wettelijk kader waarmee het Filmhuis maar ook alle andere partners per 1 april 2020 over kunnen naar de Turmac Cultuurfabriek.

Context

- ☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Collegeprogramma
- ☒ Motie/amendement/toezegging
- ☐ Anders, namelijk

Inhoudelijke boodschap

Zoals u weet zijn wij al enige tijd bezig om goed in beeld te krijgen welk wettelijk kader van toepassing is op de te sluiten huurovereenkomsten met het Filmhuis maar ook met de andere partijen die naar de Turmac Cultuurfabriek komen. Omdat voor iedere partner de situatie weer anders ligt moest er gedegen onderzoek worden gedaan om uiteindelijk de juiste conclusies te kunnen trekken. Deze conclusies moesten vervolgens weer vertaald worden naar de te sluiten huurovereenkomsten.

Dit proces is inmiddels afgerond door over te gaan tot de ondertekening van alle huurovereenkomsten.

Wettelijk regime

Als gemeente moet je bij het verhuren van ruimtes de regels uit de Wet Markt en Overheid in acht nemen. Deze wet heeft tot doel om zo gelijk mogelijke concurrentieverhoudingen tussen de overheid en het bedrijfsleven te creëren waar het 'economische activiteiten van de overheid' betreft. Er is sprake van een dergelijke 'economische activiteit' indien (in ons geval) de gemeente zelf, of via een overheidsbedrijf, in concurrentie met particuliere ondernemingen goederen of diensten aanbiedt op een markt. Dit kan leiden tot oneerlijke concurrentie. Overheden kunnen namelijk vanuit hun publieke functie concurrentievoordelen hebben en daarmee in staat zijn goederen of diensten aan te bieden voor een lagere prijs dan concurrerende (particuliere) ondernemingen. Om hier een 'gelijk speelveld' tussen overheid en bedrijfsleven te realiseren, stelt de wet een viertal gedragsregels waaraan overheden moeten voldoen indien zij 'economische activiteiten' verrichten:

1. Integrale kostendoorberekening; overheden moeten tenminste de integrale kosten van hun goederen of diensten in hun tarieven doorberekenen. Het gaat bv. om salariskosten, huisvestingskosten en kosten van energie, onderhoud en ICT.
2. Bevoordelingsverbod; overheidsbedrijven mogen hun eigen overheidsbedrijven niet bevoordelen ten opzichte van concurrerende bedrijven.
3. Gegevensgebruik; overheden mogen gegevens die ze vanuit hun publieke taak verkrijgen niet gebruiken voor economische activiteiten die niet dienen ter uitvoering van de publieke taak. Dit verbod geldt niet, als derden ook over de gegevens kunnen beschikken.
4. Functiescheiding; als de overheid op een bepaald terrein een bestuurlijke rol heeft (bv. vergunningverlening en toezicht) ten aanzien van bepaalde economische activiteiten, en zelf op dat terrein ook economische activiteiten uitvoert, mogen niet dezelfde personen betrokken zijn bij de uitvoering van enerzijds de bestuurlijke bevoegdheden en anderzijds de desbetreffende economische activiteiten van de overheidsorganisatie. Zo wordt (de schijn van) belangenverstrengeling voorkomen.

Als gemeente is het mogelijk om gebruik te maken van de uitzonderingsmogelijkheden uit de wet. Een zeer belangrijke uitzondering vormt die van 'het algemeen belang'. De Wet Markt en Overheid is niet van toepassing op economische activiteiten en op een bevoordeling van een overheidsbedrijf, welke plaatsvinden in het algemeen belang. U heeft als gemeenteraad in 2014 besloten tot de vaststelling van een aantal economische activiteiten of bevoordelingen die plaatsvinden in het algemeen belang. Verhuur van maatschappelijk vastgoed is één van de economische activiteiten die plaatsvinden in het algemeen belang en door u ook als zodanig zijn aangewezen.

Voor de volgende partners geldt dat zij in het kader van het algemeen belang ruimtes mogen huren in de Turmac Cultuurfabriek en dus onder het wettelijk regime van de Wet Markt en Overheid vallen. Het gaat hier om de Bibliotheek en het Liemers Museum. Deze partijen zullen dus een huurprijs betalen die lager ligt dan de kostprijs voor deze ruimtes.

Naast de Wet Markt en Overheid is ook relevant het Europese staatssteunrecht. Volgens het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU) is overheidssteun aan ondernemingen die de concurrentie binnen de EU negatief kan beïnvloeden in beginsel niet toegestaan. Omdat de filmzalen worden verhuurd voor een lagere huurprijs dan de marktconforme huurprijs, is volgens het Europese recht sprake van een steunmaatregel die als staatssteun moet worden beschouwd.

Overigens is het regime van de Wet Markt en Overheid niet van toepassing als er sprake is van een maatregel die als staatssteun moet worden aangemerkt.

De gemeente kan steun aan ondernemingen 'staatssteunproof' maken door gebruik te maken van verschillende vrijstellingsmogelijkheden.

De-minimisverordening

Steunmaatregelen die onder deze verordening vallen hebben een beperkt effect op het handelsverkeer tussen lidstaten. Daardoor voldoet de de-minimissteun niet aan alle criteria van het staatssteunverbod en levert het dus geen staatssteun op. Voor het Filmhuis is gebleken dat de grens van de zogenoemde 'de-minimisuitzondering' wordt overschreden. Op grond van de de-minimisverordening kan de gemeente een onderneming over een periode van drie belastingjaren tot € 200.000,- steunen zonder dat dit staatssteun oplevert.

Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV)

In de AGVV worden een aantal steuncategorieën genoemd ten behoeve waarvan (onder voorwaarden), geoorloofde staatssteun kan worden verleend. Een van de categorieën is "steun voor cultuur en instandhouding van het erfgoed". Steunmaatregelen die worden verleend onder toepassing van de AGVV, zijn vrijgesteld van voorafgaande aanmelding bij de Commissie. De gemeente hoeft uitsluitend de Commissie via een kennisgeving op de hoogte te stellen van de steunverlening.

Na uitvoerig onderzoek hebben wij geconcludeerd dat de steun die de gemeente gaat verlenen door het verhuren van de twee filmzalen aan het Filmhuis valt onder de steuncategorie: "steun voor cultuur en instandhouding van het erfgoed" en dat deze steun verenigbaar is met de interne markt. Nadat de huurovereenkomst is gesloten doen wij daarvan kennisgeving aan de Europese Commissie. In de huurovereenkomst van het Filmhuis zullen alle staatssteunvoorwaarden worden genoemd. Het staatssteunrecht voorziet in de verplichting om staatssteun terug te vorderen als blijkt dat de staatssteun onterecht is verleend c.q. als het Filmhuis zich niet houdt aan de staatssteunvoorwaarden.

Risico

Voor de partners Caleidoz en Volksuniversiteit geldt dat zij de kostprijsdekkende huurprijs betalen en er dus geen sprake is van oneigenlijke bevoordeling.

Voor het Filmhuis geldt dat er binnen enkele weken de bevestiging van ontvangst van de steunmaatregel zal volgen. Echter het is uiteindelijk aan de Europese Commissie om te bepalen of de steun terecht is verleend.

De huurinkomsten komen overeen met hetgeen inde exploitatieopzet staat.

Communicatie en vervolgproces

Communicatie naar buiten

Alle huurders zijn geïnformeerd en meegenomen in het gevolgde proces. Dit heeft geresulteerd in het sluiten van de huurovereenkomsten en het doen van een kennisgeving bij Europa Decentraal vanwege de verleende steun aan het Filmhuis.

Ook de eigenaar van Movie Unlimited wordt geïnformeerd over het doorlopen proces voor de komst van het Filmhuis.

Vervolgproces

Met de komst van alle partijen naar de Turmac Cultuurfabriek is dit proces afgerond en vindt er in lijn met de staatssteunregels jaarlijks een verantwoording plaats over de verleende steun. Indien Europa op basis van deze verantwoording aanleiding ziet om in te grijpen dan zou dit kunnen zorgen voor het ingang zetten van het terugvorderingsmechanisme.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar,

Danielle Jansen
wnd. Secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester